

Årsrapport 2022

ULANDSSEKRETARIATET – DTDA
DANISH TRADE UNION DEVELOPMENT AGENCY

Årsrapport 2022

Udgivet af Ulandssekretariatet – DTDA
(Danish Trade Union Development Agency)
Islands Brygge 32D, 2300 København S

Telefon: 33737440 / Email: mail@dttda.dk
www.ulandssekretariatet.dk

Redaktion: Julie Hjerl Hansen
Ansvarshavende redaktør: Lone Illum Christiansen

Årsrapport 2022 har bl.a. bidrag fra Henrik Lomholt Rasmussen, Lærke Rud Hansen, Astrid Sandvad Kudahl, Jacob Rosdahl, Julie Hjerl Hansen.

Produktion: Ægir / Oplag: 600 eks.

Foto: Forside og bagside: Emil Hougaard Bertelsen, side 2: Carsten Snejbjerg, side 3: TUICO.

Vores bidrag til Verdensmålene

I 2016 trådte FN's 17 Verdensmål i kraft. Målene skal frem til 2030 sætte kurs mod en mere bæredygtig udvikling for både mennesker og planeten, vi bor på. Ulandssekretariatets arbejde bidrager til Verdensmålenes opfyldelse i vores partnerlande. I Årsrapport 2022 har vi angivet, hvilke mål vores resultater er med til at opfylde. Samlet bidrager vi især til målene:

Om Ulandssekretariatet

Ulandssekretariatet blev etableret i 1987 af Danmarks to største hovedorganisationer LO og FTF. I begyndelsen handlede aktiviteterne om solidaritetsarbejde for at fjerne apartheidregimet i Sydafrika og støtte den forbudte sydafrikanske landsorganisation COSATU.

Ulandssekretariatet er i dag den danske fagbevægelses udviklings- og bistandsorganisation med 14 ansatte i Danmark samt danske rådgivere og lokalt ansatte over hele verden. I 2018 gik LO og FTF sammen i Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), og Ulandssekretariatet fik et nyt engelsk navn: Danish Trade Union Development Agency – DTDA. Ulandssekretariatet er i konsortium med 3F og Dansk Industri om et strategisk partnerskab med Danida, og forvalter desuden Danida-puljen GLOBUS sammen med Center for Kirkeligt Udviklingssamarbejde (CKU).

Ulandssekretariatet arbejder for en grøn og retfærdig omstilling med fokus på jobskabelse og -sikkerhed, omskoling til nye teknologier samt sociale sikkerhedsnet. Udgangspunktet for sekretariatet er fagbevægelsens værdigrundlag og det faglige nationale og globale netværk. Ulandssekretariatet arbejder målrettet, inden for Anstændigt Arbejde-dagsordenen, på fire overordnede temaområder:

- At skabe ordentlige job.
- At sikre arbejderes rettigheder.
- At skabe sociale sikkerhedsnet.
- At sikre dialog og forhandling.

Dermed styrker Ulandssekretariatet kapacitetsopbygning og fortalervirksomhed hos faglige organisationer i udviklingslandene, så de kan udfylde deres demokratiske rolle på arbejdsmarkedet og bidrage til bæredygtig vækst og beskæftigelse.

Fremtiden er de unges

I 2022 gik fagligt aktive unge sammen i et lærlingeoprør, hvor de krævede et farvel til nedprioriteringen af de faglige uddannelser. Et oprør, som vi i fagbevægelsen bakker op om. Vi har nemlig brug for kvalitetsuddannelser, som både hjemme i Danmark og ude i verden blandt andet kan bidrage til den grønne omstilling. Derfor arbejder vi i Ulandssekretariatet på at understøtte faglige kvalitetsuddannelser.

Både erhvervs- og professionsuddannelser oplever i disse år et dramatisk fald i ansøgertallet. Vi vil derfor gerne bidrage til at gøre uddannelserne attraktive – blandt andet ved at vise, at danske unge kan tage praktikophold i udviklingslande. Det kan lade sig gøre via Danida-puljen GLOBUS, som Ulandssekretariatet er medforvalter af. I 2022 åbnede puljen for ansøgninger, og der er bl.a. blevet bevilget støtte til, at SOSU'er, lærere og smede kan rejse ud i verden og efterfølgende engagere andre unge i udviklingssamarbejdet og Verdensmålene.

I 2022 tog vi i Arbejdsmarkedskonsortiet med Dansk Industri og 3F hul på et nyt fireårigt strategisk partnerskab med Udenrigsministeriet. Et af vores mål er at øge kvaliteten af faglige uddannelser i udviklingslande via et tæt samarbejde mellem arbejdsmarkedets parter og uddannelserne. Coronapandemien har gjort millioner arbejdsløse og har ramt særligt arbejder-

ne i den uformelle økonomi hårdt. Vi har derfor også et stort og vedvarende fokus på jobskabelse og formalisering af den uformelle økonomi. Mange steder i verden halter det stadig med ligestilling på arbejdsmarkedet. Derfor samarbejder vi også med vores lokale partnere om at bekæmpe diskrimination og uddanne flere kvinder til lederstillinger.

Kernen i vores indsats er at sikre konstruktiv dialog og forhandling – ikke mindst, når det gælder grøn og retfærdig omstilling, hvor arbejdsmarkedets parter skal sidde med ved forhandlingsbordet for at finde fremtidens bæredygtige løsninger, for både samfund og lønmodtagerne. Dialog og forhandling er også vejen frem, når det handler om at forbedre rammebetingelser på arbejdsmarkedet i de lande, vi arbejder i. Via dialog og forhandling sikrer vores lokale partnere rettigheder, ordentlige job og sociale sikkerhedsnet – ligesom vi kender det fra den danske model herhjemme.

På de næste sider kan du læse om nogle af de vigtige resultater, Ulandssekretariatet sammen med vores partnere i Afrika, Asien, Østeuropa, Mellemøsten og Latinamerika har opnået i 2022.

God læselyst!

Bente Sorgenfrey

Formand for Ulandssekretariatet

Jørgen Juul Rasmussen

Næstformand for Ulandssekretariatet

TANZANIA

Grøn omstilling inspireret af den danske model

Samarbejde mellem arbejdsmarkedets parter skal sikre bedre erhvervsuddannelser i Tanzania. Foto: TUICO

● Unge i Tanzania skal have bedre adgang til faglig uddannelse, så de får mulighed for at få et ordentligt job og kan bidrage til den grønne omstilling. I dag er kun få procent af Tanzanias arbejdsstyrke faglært. For at få det tal banket op, er der brug for, at flere vælger en faglig uddannelse, men også at uddannelserne faktisk matcher arbejdsmarkedets behov.

“Det gælder om at få flere faglærte ud på arbejdsmarkedet med bedre uddannelser. Også for at gøre landet klar til at løfte den grønne omstilling,” siger souschef i Uddannelses- og IKT-Sekretariatet i Dansk Metal Stefan Lezuik.

Partssamarbejde er nøgleordet i et projekt, som Ulandssekretariatet står bag med Dansk Industri, Dansk Metal, Dansk El-forbund og Den Jyske Haandværkerskole samt Tanzanias hovedorganisation, industriarbejderforbund og uddannelsesforbund, to erhvervsskoler og

en arbejdsgiverorganisation. Formålet er at give unge i Tanzania bedre adgang til faglig uddannelse og jobs.

Partssamarbejde er vejen frem

I oktober rejste Stefan Lezuik med Ulandssekretariatet og de danske partnere til Tanzania for at møde de tanzanianske samarbejdspartnere, inden tanzanierne i november rejste til Danmark med besøg hos bl.a. erhvervsskolerne Next, Den Jyske Haandværkerskole og Mercantec samt de faglige udvalg hos Industriens Uddannelser.

Jørgen Juul Rasmussen, forbundsrådgiver i Dansk El-forbund, deltager også i samarbejdet.

“For at skaffe bedre erhvervsuddannelser i Tanzania er det vigtigt med gode relationer mellem arbejdsmarkedets parter, så de kan skræddersy fremtidens kurser sammen med erhvervsskolerne. Det har der bare ikke været samme tradition for i Tanzania som i Danmark,” siger han.

Den danske model bygger bro

Den danske model med faglige og lokale uddannelsesudvalg er særligt interessant for de tanzanianske partnere, fordi det i Tanzania er Undervisningsministeriet, der laver læseplaner og mål for erhvervsuddannelserne.

“I Tanzania har arbejdsmarkedets parter ikke været gode nok til at kræve en plads ved de borde, hvor erhvervsuddannelserne skrues sammen. Det skal vi lave om på. Med det her projekt har vi

allerede forbedret dialogen med arbejdsgiverne og med skolerne rigtig meget – og det er udgangspunktet for at sikre, at vi også får formel indflydelse,” siger generalsekretær for Tanzanias hovedorganisation TUCTA, Hery Mkunda.

Kurser til fremtidens faglærte

Inspireret af samarbejdet har Tanzanias industriarbejderforbund indgået et samarbejde med arbejdsgivere og erhvervsskoler om at udvikle korte kurser inden for el, køl og mekanik, som matcher arbejdsmarkedet. Målet med kurserne, der består af seks måneder på skole og to måneder i praktik, er at 900 unge tanzanier får et solidt fagligt fundament, der kan give dem direkte adgang til arbejdsmarkedet.

“Det giver ikke en fuld faglært, som vi kender det fra Danmark, men det er et vigtigt første skridt mod en faglig uddannelse – nærmest som et grundforløb,” siger Jørgen Juul Rasmussen.

Samarbejdet er en udløber af anbefalingerne fra Udenrigsministeriets Hvidbog for jobskabelse og faglærte i Afrika. Det er støttet af Danida frem til udgangen af 2025.

Bedre faglige uddannelser er afgørende for grøn og retfærdig omstilling. Foto: TUICO

LÆS BAGGRUND

Hvidbog for jobskabelse og faglærte i Afrika

Med aftalen får lærerne endelig deres retmæssige løntillæg for tusindvis af overarbejdstimer. Foto: Lars Bertelsen

FN's Verdensmål

1

AFSKAF FATTIGDOM

4

KVALITETS- UDDANNELSE

8

ANSTÆNDIGE JOBS OG ØKONOMISK VÆKST

10

MINDRE ULIGHED

BOLIVIA

Hård kamp sikrer lærere bedre arbejdsvilkår

● Forhandlinger om løn og arbejdsvilkår? Det er noget med at trække i den pæne habitjakke eller kjole, inden man sætter sig til bords med arbejdsgiverne og skænker kaffe i kopperne. Sådan tegner billedet sig i Danmark, men i Bolivia går man på gaden for at demonstrere og kæmpe for sine rettigheder i en regn af gummikugler og knippelsuppe. Det fortæller Patricio Molina, formand for fagbevægelsen CTEUB, som repræsenterer lærerne i Bolivias byer.

”Selvfølgelig ved vi, at forhandlinger og dialog er den ideelle vej til at opnå forbedringer. Men efter CTEUB’s ledelse havde mødtes over 10 gange med regeringen og fået en masse løfter, som ikke førte til nogen resultater, havde vi fået nok. Derfor mobiliserede vi lærerne og arrangerede strejker og fredelige demonstrationer,” siger Patricio Molina.

Blandt kravene var oprettelse af flere årsværk, udbetaling af manglende løn for overarbejde, manglende løntillæg for anciennitet og en indsats mod et voldsomt underskud af lærere i skolerne.

Regeringen bøjede sig

Selv om retten til at nedlægge arbejdet, ytre sig og demonstrere er skrevet ind i

Bolivias forfatning, blev de protesterende lærere mødt af talstærke politistyrker. Det førte til voldsomme sammenstød, optøjer og arrestationer, men efter 14 dage bøjede regeringen sig og gik med til en ny møderunde med CTEUB.

Her lykkedes det CTEUB at forhandle en aftale på plads, der indebærer hårdt tiltrængte forbedringer for bylærerne.

”Vi fik blandt andet sikret, at et løntillæg for anciennitet vil blive udbetalt. Det er længe blevet sjoflet, så en lærer med 15-20 års erfaring på det højeste løntrin i nogle tilfælde ikke tjener mere end en nyuddannet lærer. Det hører ingen steder hjemme. Slet ikke i betragtning af, at bolivianske lærerlønninger er blandt de laveste i Sydamerika og ekstra svære at leve for i disse tider, hvor priserne på fødevarer stiger voldsomt,” siger Patricio Molina.

Flere lærere giver bedre undervisning

Som i det øvrige Latinamerika kæmper bolivianske lærere for sociale forandringer i et miljø med lave lønninger og dårlige arbejdsvilkår. Næsten en tredjedel af bylærerne lever i fattigdom, og omkring halvdelen har et andet job ved siden af for at kunne brødføde familien.

Aftalen sikrer færre børn i hver klasse og dermed bedre læring. Foto: Lars Bertelsen

Patricio Molina kender til mange tilfælde, hvor lærere i flere år har undervist i eksempelvis 100 timer om måneden, men kun fået løn for de 80 timer, der er angivet i ansættelsesaftalen. Det er der nu også udsigt til at få ryddet op i.

CTEUB kan også notere et fremskridt i form af oprettelsen af 2.500 nye lærerårsværk, hvilket kan reducere det ofte tårnhøje antal elever pr. klasse, som ifølge Patricio Molina gør det nærmest umuligt at levere en kvalificeret undervisning.

I Bolivia samarbejder Ulandssekretariatet også med 'landlærernes' fagforbund, CONMERB, som tidligere i 2022 indgik en aftale med regeringen, der bl.a. sikrer bedre arbejdsvilkår og ansættelse af flere lærere – også i isolerede landområder.

6 ÅRSRAPPORT 2022

ÅRSRAPPORT 2022 7

Hvis arbejderne truer med strejker, kan fabrikkens ledelse ringe efter bevæbnede soldater. De fleste tekstilfabrikker ligger i industrizoner, som er under permanent krigsret. Arbejderne – ofte unge kvinder fra landet – bor i barakker i zonerne. Foto: Minzayar Oo

MYANMAR

Kampen for demokrati fortsætter trods ubeskrivelige grusomheder

Fagbevægelsens ledere lever i skjul

Ulandssekretariatet samarbejder med Myanmar's hovedorganisation CTUM, hvis ledere er tvunget til at gemme sig. Flere er allerede blevet arresteret. Solidaritetsstøtte fra Serviceforbundet og Fødevareforbundet NNF via Ulandssekretariatet har bl.a. finansieret juridisk bistand og sikre opholdssteder til fagbevægelsen i Myanmar.

• ”Det er ikke arbejde – det er moderne slaveri”. Sådan siger Khaing Zar, formand for Myanmar's industriarbejderforbund (IWF) om arbejdsmarkedet i Myanmar efter militærregimet i 2021 kuppede sig til magten.

”Mennesker mister deres arbejde, de sultner. Dem, der før havde rigtige kontrakter, bliver nu hyret som daglejere. De bliver underbetalt og arbejder mange timer uden overtidsbetaling,” fortæller Khaing Zar.

Arbejdere på tekstilfabrikker, der blandt andet producerer tøj til store vestlige tøjmærker, arbejder fra dag til dag, 10 timer for cirka 1 dollar (6,90 kroner) om dagen. Hvis arbejderne truer med strejker, kan fabrikkens ledelse finde på at ringe efter bevæbnede soldater, som får arbejderne til at makke ret.

Fagbevægelsen er forbudt

Før militærkuppet var fagbevægelsen i gang med at danne fagforeninger, blandt andet på tekstilfabrikkerne, og der blev arbejdet intenst på at indføre mægling i arbejdstvister – med dansk støtte gennem Ulandssekretariatet.

”I dag er der intet af dette tilbage. For den almindelige arbejder er det nærmest håbløst,” siger Khaing Zar, der også er medlem af hovedbestyrelsen i hovedorganisationen CTUM, som fagbevægelsen i Danmark har støttet gennem årtier. Organisationen er nu forbudt i Myanmar – sammen med resten af fagbevægelsen, og Khaing Zar er i eksil, ligesom mange andre tillidsmænd og fagforeningsledere.

Mishandler befolkningen

Siden militæret overtog magten, begravede det gryende demokrati og fængslede den folkevalgte Aung San Suu Kyi, som har en lang fortid som oppositionsleder, er det gået fra slemt til værre.

Militærregimet har forbudt enhver opposition og prøver med uhyrlige metoder at dæmme op for den civile ulykkelighedsbevægelse, som har gennemført store demonstrationer og strejker i protest mod kuppet.

Flere tusinde mennesker skønnes dræbt, og mange aktivister – deriblandt ansatte og tillidsmænd i CTUM – er blevet arresteret, uden man ved, hvor de holdes fanget.

Formanden for Myanmar's industriarbejderforbund, Khaing Zar, lever i eksil. Faglige ledere må flygte eller gemme sig for militæret. Foto: Jacob Rosdahl

Husundersøgelser og gadevisitationer bliver gennemført vilkårligt, flyvevåbnet bomber løs ude på landet, mens hæren stikker ild til landsbyer og afgrøder – og mishandler befolkningen, blandt andet ved at brænde folk levende.

”De prøver at ramme folks lokalsamfund og arrestere deres familier. Det er en måde at prøve at udstøde aktivisterne, så de ikke kan gemme sig,” siger Khaing Zar. Det understøttes af rapporter fra FN og ILO, der beskriver grusomheder, som overgår fantasien.

Militærregimets uhyrlige metoder gør det svært at organisere demonstrationer og strejker, men protesterne fortsætter alligevel som nålestiksoptioner og sabotage – for at vise, at militæret ikke har kontrollen, som Khaing Zar fortæller.

FILIPPINERNE

Rettens vej for at stoppe klapjagt på fagbevægelsen

Advokat og formand for den filippinske hovedorganisation FFW, Sonny Matula, har ført flere af sagerne. Foto: FFW

● En fyreseddel til arbejdere, der organiserer sig, dødstrusler, forfølgelse, intimidering og arrestation af fagforeningsledere – listen er lang. I Filippinerne har myndighederne brugt coronapandemien til at gøre det endnu sværere for arbejdere at kæmpe for deres rettigheder.

“Arbejdsgivere, som hverken anerkender fagforeninger, arbejdstagerrettigheder eller menneskerettigheder, har udnyttet pandemien til at slippe af med fagforeningsmedlemmer og -ledere,” siger advokat og formand for den filippinske hovedorganisation FFW, Sonny Matula.

Ulandssekretariatet støtter via CISU den filippinske fagbevægelses paraplyorganisation Nagkaisa og hovedorganisationen FFW, som kæmper for at sikre arbejdernes ret til at organisere sig, forsamles og forhandle sig til ordentlige vilkår.

Uretmæssige fyringer og dødstrusler
Som en del af projektet har FFW ydet

juridisk bistand i ti sager, hvor fagforeningsmedlemmer og -ledere har oplevet alvorlige brud på deres rettigheder. Afskedigelser af arbejdere, der forsøger at organisere sig og fyresedler til fagforeningsledere går igen i flere af de ti sager. Men midlerne til at afskrække arbejdere fra at organisere sig tæller også trusler og intimidering.

Da arbejderne på en logistik- og pakkeleveringsvirksomhed begyndte at organisere sig, modtog en af de arbejdere, der ledede organiseringsindsatsen eksempelvis en dødstrussel fra et medlem af virksomhedens ledelse, som sagde til ham “Php 2,500 lang ang buhay mo” (dit liv vil kun koste mig 2.500 filippinske pesos (ca. 315 kr.)). Efterfølgende modtog arbejderen en fyreseddel. Alligevel lykkedes det med juridisk bistand og støtte at vinde en voldgiftssag, som slog fast, at arbejderen var blevet uretmæssigt afskediget samt at oprette en fagforening hos logistik- og pakkeleveringsvirksomheden – en vigtig sejr for fagbevægelsen.

Fik ændret ordlyd i antiterrorlov

Filippinerne har år efter år været på ITUC's top 10-liste over lande, hvor det er værst at være arbejder – blandt andet på grund af vilkårlige anholdelser, trusler og drab på fagbevægelsens medlemmer. Midt under coronanedlukningen i juli 2020 hastede tog forhenværende præsident Rodrigo Duterte en ny antiterrorlov, som gav myndighederne udvidede beføjelser. Menneskerettighedsadvokater, fagbevægelsen og det internationale samfund var dybt bekymrede over lovteksten, som indeholdt en meget bred og vag definition af terrorisme og ville give militær og politi vidtrækkende beføjelser.

Fagbevægelsen gik rettens vej og begærede loven forfatningsstridig ved højesteret. Det lykkedes ikke, men det lykkedes at få ændret definitionen af terrorisme, så det er vanskeligere at misbruge loven til at forfølge fagligt aktive.

“Vores solidaritet og juridiske bistand var i stand til at forhindre *business as usual*, og har lagt grunden til fremtidige sejre,” siger formand for FFW Sonny Matula.

Rettigheder under pres efter pandemien

Coronapandemien har sat arbejds- og menneskerettigheder under pres i mange lande. Ulandssekretariatet støtter via CISU kampen for rettigheder og et stærkt civilsamfund i bl.a. Filippinerne, Colombia, Guatemala, El Salvador, Honduras og Uganda.

TANZANIA

Hovedorganisation skaffer lønforhøjelser og bedre pension

Lavtlønnede offentligt ansatte har fået lønforhøjelser. Foto: Søren Bjerregaard Jepsen

FN's Verdensmål

1 AFSKAF FATTIGDOM

8 ANSTÆNDIGE JOBS OG ØKONOMISK VÆKST

10 MINDRE ULIGHED

● Pengepungen er blevet lidt tungere hos offentligt ansatte og pensionister i Tanzania, efter hovedorganisationen TUCTA har sikret lønforhøjelser til de lavestlønnede og en mere fleksibel pensionsordning – en vigtig sejr for den tanzanianske fagbevægelse.

Præsident Samia Suluhu lovede i sin 1. maj-tale, at mindstelønnen for offentligt ansatte ville blive hævet, og i juli 2022 fik de lavestlønnede på tværs af Tanzanias offentlige sektor en lønforhøjelse på 23,3 procent – fra 300.000 shillings pr. måned til 369.900 shillings per måned (svarende til ca. 1.100 kr.). Lønstigningen vil blandt andet komme faggrupper som rengøringspersonale og portører på offentlige hospitaler til gode.

Derudover lovede præsidenten en revision af pensionssystemet, der påvirker både den offentlige og private sektor. Det betyder, at pensionister i Tanzania vil få udbetalt et større beløb, når de går på pension. Konkret stiger engangsudbetalingen til 33 procent af opsparingen.

Stærkt samarbejde skaber resultater

De nye tiltag bliver fejret hos Ulandssekretariatets samarbejdspartner, hovedorganisationen TUCTA, som kan tage en stor del af æren for, at de er blevet til virkelighed.

”Det er fantastisk med et løft til de allerlavest lønnede på hospitaler og andre offentlige institutioner. Som en del af vores partnerskab med Ulandssekretariatet er det noget, vi har arbejdet på i

årevis,” siger generalsekretær i TUCTA, Hery Mkunda.

Ændringen i pensionssystemet forventes at komme over 1,3 millioner mennesker til gode, hvilket svarer til ca. 80 procent af alle medlemmer af pensionskasserne i Tanzania.

En mere fleksibel fordeling mellem engangsbeløb og løbende udbetalinger er nødvendig i et land som Tanzania. Mange tanzanianere vælger nemlig at fortsætte deres arbejdsliv, efter de er gået på pension.

”De mange arbejdsduelige mennesker, som går tidligt på pension, kan hæve en stor del af deres opsparing og dermed investere det i mindre erhverv som små butikker og landbrug,” siger Hery Mkunda.

Ny mindsteløn luner

Lønstigningen kommer de lavestlønnede i den offentlige sektor til gode, og her luner den godt, da befolkningen i Tanzania – ligesom i mange andre lande – er berørt af høj inflation. Mindstelønnen er ikke blevet hævet siden 2016, og dengang var stigningen noget lavere end den, der kom i 2022.

En højere mindsteløn og forbedringen af pensionssystemet er to klare sejre, men der er stadig arbejde at tage fat på for TUCTA og hovedorganisationens samarbejdspartnere.

”Vi mener også, at sygeplejersker og læger er underbetalte, og vi vil derfor arbejde målrettet på også at forbedre deres arbejdsforhold,” siger Hery Mkunda.

BENIN

Kurser løfter unge og kvinder ud af uformel økonomi

Alene i sommeren 2022 gennemførte UNSTB kurser for 120 syersker.
Foto: UNSTB

● Vestafrikanske Benin er et af de lande i verden, hvor den uformelle økonomi er størst i forhold til den samlede økonomi. Ulandssekretariatets partner, hovedorganisationen UNSTB uddanner syersker, frisører og andre arbejdere i Benins uformelle økonomi og hjælper dem over i ordentlige job i den formelle økonomi. Det sker i samarbejde med føderationen af fagforeninger i den uformelle økonomi, FESYNEI. Kurserne er særligt populære blandt unge og kvinder.

"Når de mangler viden om et bestemt område, organiserer vi kurser for dem," siger formand for FESYNEI Marcel Dansou.

Syersker får nye kvalifikationer
Han er selv underviser på de opkvalificeringskurser for syersker, som UNSTB

afholder med støtte fra Ulandssekretariatet. En af de andre undervisere er den prisbelønnede skrædder Marc Ayelo, som selv har taget rejsen fra den uformelle økonomi og over i den formelle.

"Efter jeg meldte mig ind i fagforeningen, har jeg fået mulighed for at dygtiggøre mig, så jeg i dag selv er blevet underviser. Det er lykkedes mig at udvide min forretning, og efter jeg har bevæget mig over i den formelle økonomi, har jeg været i stand til at få adskillige kontrakter," siger Marc Ayelo.

Alene i sommeren 2022 gennemførte UNSTB kurser for 120 syersker, og FESYNEI gennemførte i løbet af hele 2022 kurser for yderligere 170 syersker.

Uformel økonomi er al økonomisk aktivitet, som ikke bliver beskattet, reguleret eller overvåget af statslige myndigheder. Mere end halvdelen af den arbejdende befolkning i verden arbejder i den uformelle økonomi. Det er eksempelvis småhandlende på markeder og daglejere i byggebranchen eller landbruget. Arbejdere i den uformelle økonomi er ikke registrerede, har ingen kontrakter og er ikke omfattet af sociale sikkerhedsnet. Fagbevægelsen verden over arbejder for at organisere uformelle arbejdere, sikre deres rettigheder og forbedre deres leve- og arbejdsvilkår.

Med korte kurser kan syersker tage springet fra den uformelle til den formelle økonomi.
Foto: Carsten Snebjerg

Derudover afholdt UNSTB også opkvalificeringskurser for bl.a. bygningsarbejdere og mekanikere fra den uformelle økonomi.

Kurser i bogføring og regnskab

UNSTB har også med støtte fra Ulandssekretariatet udviklet undervisningsmaterialer og afholder op til to gange årligt kurser i bogføring og entreprenørskab for småhandlende i den uformelle økonomi. Frisøren Georgette Olayode er en af dem, der for nylig har gennemført kurset.

"Jeg har modtaget en masse undervisning. Kurserne i regnskab for mikrovirk-

somheder har især hjulpet mig, og jeg har nu godt styr på mine indtægter og udgifter," siger hun.

Lettere at registrere virksomheder

For at hjælpe arbejderne i den uformelle økonomi har UNSTB også lagt pres på regeringen og er lykkedes med at gøre processen med at blive oprettet og registreret hos myndighederne lettere, så det i dag foregår online. UNSTB har desuden oprettet et kontor, som kan assistere og rådgive arbejdere og små virksomheder, der ønsker at blive en del af den formelle økonomi. Kontoret hjælper blandt andet arbejderne med at

udfylde de nødvendige dokumenter og registrere sig online.

Formand for UNSTB, Appolinair Afewe, fortæller, at støtten har gjort det muligt at hjælpe et stort antal arbejdere i den uformelle økonomi, og at kurserne gør en stor forskel: "For eksempel vandt skræddere affilieret med UNSTB regeringens udbud om at producere beskyttelsesudstyr under coronapandemien, og nu vinder de kontrakter om at producere arbejdstøj for private virksomheder. Det var aldrig sket, hvis ikke de havde bevæget sig over i den formelle økonomi."

En aftale mellem regeringen, arbejdsgiverne og kommunen sikrer bedre forhold for skraldemænd i Tunesien.
Foto: Mohamed Hassan

FN's Verdensmål

3

SUNDHED OG TRIVSEL

8

ANSTÆNDIGE JOBS OG ØKONOMISK VÆKST

TUNESIEN

Skraldemænd kan trække sig tilbage tidligere

● En ny aftale sikrer bedre vilkår for kommunalt ansatte på Tunesiens lossepladser, heriblandt tidligere pension. Aftalen skal også skabe et bedre og mere sikkert arbejdsmiljø.

Fem. Så mange år har nogle tunesiske renovationsarbejdere fået skåret af deres arbejdsliv. Tidligere var pensionsalderen for skraldemændene 60 år – ligesom resten af det private arbejdsmarked i Tunesien. Nu er den sat ned til 55 år, og det med de samme optjeningskrav som de øvrige lønmodtagere. Her er det værd at indskyde, at den forventede levealder i Tunesien ligger noget lavere end i Danmark.

Dækker 11 lossepladser
Aftalen dækker arbejderne på 11 kommunale kæmpelossepladser rundt om i Tunesien og er mere en trepartsaftale end en egentlig overenskomst.

”Umiddelbart er aftalen en klar forbedring for arbejderne,” siger Ahmed Dhib, som er tillidsmand på Gabés lossepladsen i det sydlige Tunesien:

”Arbejderne har nu fem år mindre af det farlige og usunde arbejde.”

Arbejderne er berettiget til pension, når de har sparet op i ti år.

Sundhedsskadeligt arbejde
Nedsættelsen af pensionsalderen sker, fordi skraldemændene har et slidsomt, sundhedsskadeligt og farligt arbejde.

De går rundt i giftige dampe og er i fare for at skære sig på skarpe ting. Arbejderne er udsat for hudsygdomme, åndedrætssygdomme, stivkrampe, og mange mister med tiden lugtesansen (hvilket sker for cirka 40 procent af arbejderne).

Ulandssekretariatet samarbejder med hovedorganisationen UGTT, hvor Makrem Amairia er formand for den gren, der organiserer kommunalt ansatte – herunder renovationsarbejderne. Han glæder sig over den gode proces, som fagbevægelsen har haft med arbejdsgiverne:

”Aftalen er et godt og konkret udtryk for den dialog og forhandling, som foregår mellem arbejdsmarkedets parter,” siger Makrem Amairia.

Regeringen, arbejdsgiverne i kommunerne og fagbevægelsen har underskre-

vet aftalen, som altså i praksis er en trepartsaftale. Aftalen og den lavere pensionsalder træder i kraft, så snart aftalen skriftligt bliver offentliggjort af myndighederne.

Tiltag skal forbedre arbejdsmiljøet
I aftalen er der også skrevet en række tiltag ind, for eksempel arbejdsmiljøudvalg, som skal skabe et bedre og mindre farligt arbejdsmiljø for arbejderne og samtidig sikre større medarbejderinddragelse og -indflydelse.

Det drejer sig for eksempel om at sætte standarder for arbejdsmiljø, værnemidler og procedurer på lossepladserne, hvor behovet for arbejdsmiljøkurser også skal afdækkes.

Det er alt sammen tiltag, der er blevet til med støtte fra Ulandssekretariatet og Dansk Industri via Dansk-Arabisk Partnerskabsprogram på baggrund af et arbejdsmiljøstudie, som Ulandssekretariatet var med til at lave på de kommunale lossepladser i 2020-2021.

Ekspræsident i Burundi og formand for CNDS, Sylvestre Ntibantunganya (i midten) mødes med formanden for hovedorganisationen COSYBU, Nsavyimana Celestin (th) og næstformanden for arbejdsgiverorganisationen AEB, Bernard Selemani (tv). Foto: Søren Bjerregaard Jepsen

BURUNDI

Trepartsforhandlinger skaber stabilitet

I januar 2021 truede lærerne i Burundi med at strejke. Lærerforbundet STEB var stærkt utilfreds med, at regeringen ville underkaste alle lærere en færdighedsprøve og pønsede på at pille ved lønssystemet. Regeringen truede med massefyringer, og konflikten spidsede til. Men på initiativ fra STEB og hovedorganisationen COSYBU, som er Ulandssekretariatets partnere i Burundi, blev tvisten mæglet i trepartsorganet Den Nationale Kommission for Social Dialog (CNDS).

Under forhandlingerne indvilgede undervisningsministeriet i at give lærerne indflydelse på udformningen af prøven, og strejken blev afværget.

”Vi fik slået fast, at dialog og forhandling er vejen til fælles løsninger, og at fagbevægelsen skal sidde med ved bordet, når rammer for løn og vilkår aftales,” siger Nsavyimana Celestin, formand for COSYBU (Confédération des syndicats du Burundi).

Fredelige forhandlinger skaber løsninger

Burundi har siden 90’erne været plaget af først borgerkrig og efterfølgende uro og konflikt. Ulandssekretariatet samarbejder med COSYBU om at skabe et fredeligt og stabilt arbejdsmarked, hvor trepartssamarbejde, dialog og forhandling er fundamentet.

Her spiller Den Nationale Kommission for Social Dialog (CNDS) en vigtig rolle. CNDS blev oprettet i 2013 efter et stort fodarbejde fra COSYBU, som arbejdede længe og hårdt for, at Burundi kunne få et nationalt organ med repræsentanter fra både fagbevægelse, arbejdsgiversiden og regeringen, som var i stand til at mægle i konflikter om arbejdstagerrettigheder.

Ulandssekretariatet har siden 2014 støttet træningen af i alt 150 faglige ledere fra COSYBU. De har bl.a. modtaget undervisning i mægling, forhandling og arbejdsmarkedslovgivning, og netop den træning har ifølge Nsavyimana Celestin betydet, at COSYBU er blevet klædt på til at løse konflikter, som ellers var gået i hårdknude.

”Ulandssekretariatets støtte har klædt os på til at forhandle, søge mægling og sikre arbejdernes rettigheder,” siger Nsavyimana Celestin.

Som eksempel på en anden konflikt, der var gået i hårdknude, men nu er blevet løst via Den Nationale Kommission for Social Dialog (CNDS), nævner formanden for COSYBU en tvist om niveauet for offentlige lønninger, der efter at have været fastlåst i syv år, endelig endte med en mæglet aftale i november

2022, så de offentligt ansatte kunne få den løn, de havde krav på.

Ekspræsident i spidsen

Regeringen, arbejdsgiverne og fagbevægelsen skiftes til at have formandskabet i Den Nationale Kommission for Social Dialog (CNDS), og indtil 2024 sidder fagbevægelsen i formandsstolen, der udfyldes af den tidligere præsident i Burundi, Sylvestre Ntibantunganya.

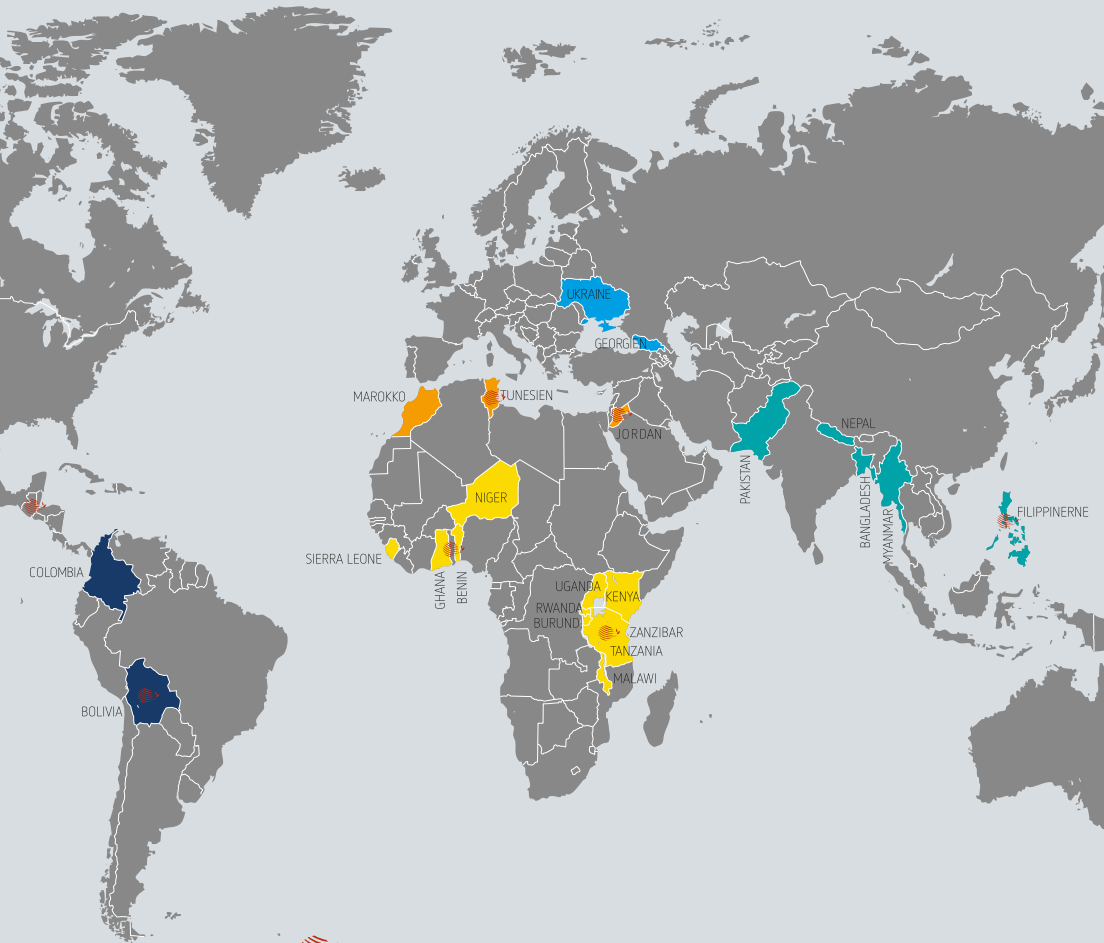
”Vi har høje forventninger til, at Ntibantunganya får skubbet flere arbejdsmarkedsreformer igennem, der kan forbedre forholdene for de burundiske arbejdere, da han har mange erfaringer med politiske reformer som tidligere statsmand,” siger Nsavyimana Celestin.

Sylvestre Ntibantunganya ledede Burundis koalitionsregering i 1994-1996 og fik et ry som folkets og fredens mand blandt mange i Burundi.

”Sylvestre Ntibantunganya er velkendt blandt befolkningen og respekteret for sit arbejde som arkitekt af den såkaldte Arusha-fredsftale, der satte en ende for en over 10 år lang, blodig borgerkrig. Dialog og forhandling i Burundi kan derfor kun vinde med ham som formand for CNDS,” siger Nsavyimana Celestin.

ULANDSSEKRETARIATETS PARTNERLANDE

Regionalkontorer

Afrika: Tanzania, Togo

Asien: Filippinerne

MENA: Tunesien, Jordan

Latinamerika: Guatemala, Bolivia (projektkontor, DTDA/3F)

Afrika

Store dele af Afrikas arbejdere mærker fortsat eftervirkningerne af coronapandemien, og den nuværende energikrise har yderligere forstærket de socioøkonomiske svagheder og uligheder.

Pandemien og energikrisen har medført sværere adgang til ordentlige job og rimelige arbejdsvilkår, hvilket understreger behovet for bedre social beskyttelse og sundhedsdækning. Det gælder også kampen for bedre faglige uddannelser, en retfærdig grøn omstilling for arbejdsstyrken og en bedre organisering af den accelerende uformelle økonomi, der i stigende grad domineres af løsarbejde og daglejere i flere atypiske og usikre jobs.

I Vestafrika fortsætter Ulandssekretariatet med at støtte fagbevægelsens arbejde med at formalisere og organisere den uformelle økonomi og styrke de sociale sikkerhedsnet. Et arbejde, der i kølvandet på coronapandemien og inflations- og energikrisen er vigtigere end nogensinde før.

I Østafrika understøtter Ulandssekretariatet derudover kampen for bedre partssamarbejde med arbejdsgiverne og håndtering af faglige tvister og konflikter på arbejdsmarkedet.

Asien

Asien er den anden værste region i verden at være arbejder i. Især retten til at organisere sig og forhandle kollektivt er under angreb. Fagforeningsmedlemmer i regionen oplever ofte uretmæssige afskedigelser og udsættes for trusler på livet. Blandt de ti værste lande i verden at være arbejder i er Myanmar, Filippinerne og Bangladesh. Ulandssekretariatet støtter fagbevægelsen i alle tre lande med at forsvare grundlæggende arbejdstagerrettigheder.

I Myanmar har militærstyret forbudt fagforeninger, og fagforeningsaktivister bliver fængslet. Ulandssekretariatet støtter fagbevægelsens fredelige kamp for demokrati og dokumentation af overtrædelser af arbejdstagerrettigheder. I Filippinerne støtter Ulandssekretariatet fagbevægelsen i at dokumentere overtrædelser af grundlæggende arbejdstagerrettigheder og gennemfører desuden kampagner for at ændre lovgivningen, så basale rettigheder bliver sikret. I Bangladesh er fokus at sikre og forbedre arbejdstagerrettigheder i skibsophugningsindustrien.

I 2022 blev Pakistan ramt af voldsomme oversvømmelser, og Asien er i det hele taget hårdt plaget af naturkatastrofer. Ulandssekretariatet støtter fagbevægelsens arbejde for en grøn og retfærdig omstilling.

Latinamerika

Colombia har fortsat den triste rekord som det land i verden, hvor flest fagforeningsmedlemmer og -ledere bliver myrdet. Samtidig har mange regeringer i Latinamerika brugt coronarestriktionerne som et redskab til at forfølge fagligt aktive og overtræde fundamentale menneskerettigheder.

Ulandssekretariatet støtter fagforeninger i blandt andet Colombia med at gennemføre kampagner for at oplyse om rettigheder og sikre, at fundamentale rettigheder, herunder retten til at organisere sig og forhandle kollektivt, bliver overholdt.

Desuden støtter Ulandssekretariatet det colombianske fødevareforbund i at organisere medlemmer i en sektor, hvor undertrykkelse af faglige rettigheder er udtalt.

Med valget af den nye venstreorienterede præsident i august 2022 håber den colombianske fagbevægelse, at fagforeningsaktivister går en lysere fremtid i møde.

I Bolivia støtter Ulandssekretariatet op om sundhedsarbejderne og lærernes indsats for at forbedre sundhedssystemet og sikre mere kvalitet i undervisningen samt forbedre arbejdsvilkår for sundhedsarbejdere og skolelærere.

MENA

Ungdomsarbejdsløshed er en af de største udfordringer i Mellemøsten og Nordafrika, hvor to-tredjedele af befolkningen er under 30 år. Regionen har også den laveste andel af kvinder i arbejdsstyrken, hvilket spænder ben for demokratisk og økonomisk udvikling.

Ulandssekretariatet støtter fagforeninger i Jordan, Marokko og Tunesien i at udvikle strategier til at organisere unge i fagbevægelsen for dels at oplyse unge om deres fundamentale arbejdstagerrettigheder samt styrke unges faglige stolthed. Desuden støtter Ulandssekretariatet de faglige organisationer i at fremme ligestilling samt forbedre arbejdsmiljø og arbejdsvilkår på lokale arbejdspladser.

Dette involverer kapacitetsopbygning af lokale fagforeningers tillidsfolk, så de kan indgå i dialog og forhandling med lokale arbejdsgivere og derved skabe bedre rammer for ligestilling, forbedre arbejdsmiljøet samt forhandle overenskomster til fordel for både arbejdstagere og virksomhederne.

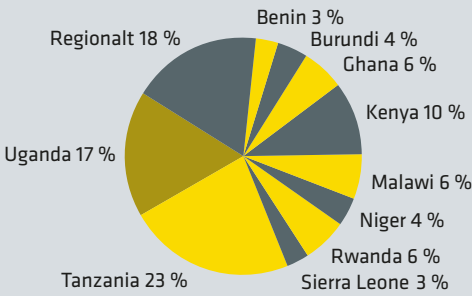
Østeuropa

Krigen i Ukraine er den altoverskyggende udfordring i Østeuropa, hvor Ulandssekretariatet støtter fagbevægelsen i Ukraine og Georgien. På trods af Ruslands invasion fungerer fagbevægelsen i Ukraine stadig, men krigen har ført mange udfordringer med sig. Arbejdsløsheden er steget til 35 %, og mere end halvdelen af de betalende medlemmer har forladt fagforeningerne, fordi de har mistet deres job eller er flygtet. Mange af fagbevægelsens bygninger er beskadiget af raketangreb, og fagbevægelsen kæmper desuden mod en ny arbejdsmarkedslov, som i modstrid med adskillige ILO-konventioner bl.a. vil fratage arbejderes ret til at indgå overenskomstaftaler i små virksomheder. Ulandssekretariatet støtter den ukrainske fagbevægelse i at komme på fode igen og styrke arbejdstagerrettighederne.

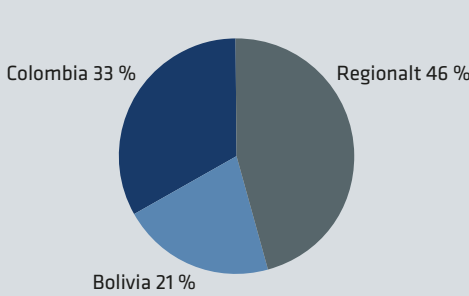
I Georgien er arbejdsløsheden faldende, og efter en årrække med fagforeningsfjendtlig politik er stemningen vendt, og den sociale dialog forbedret. Arbejdsmarkedet er dog fortsat udfordret af *brain drain*, relativ lav tilslutning til fagforeningerne og lav produktivitet. Ulandssekretariatet støtter fagbevægelsen i at tiltrække nye medlemmer, konsolidere partssamarbejde og styrke faglige uddannelser.

ØKONOMISKE NØGLETAL

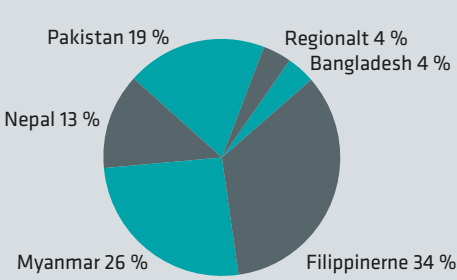
Indsatser 2022 Afrika – fordelt på lande

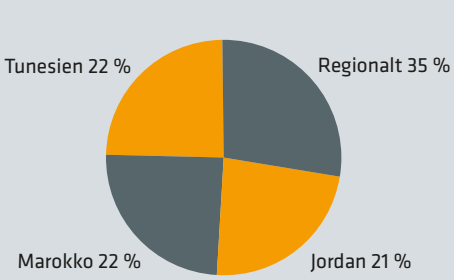
Indsatser 2022 Latinamerika – fordelt på lande

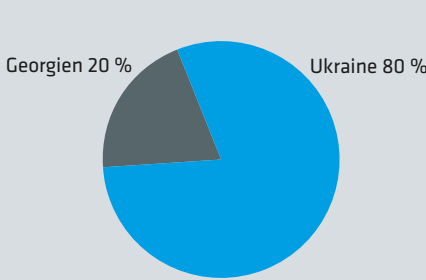
Indsatser 2022 Asien – fordelt på lande

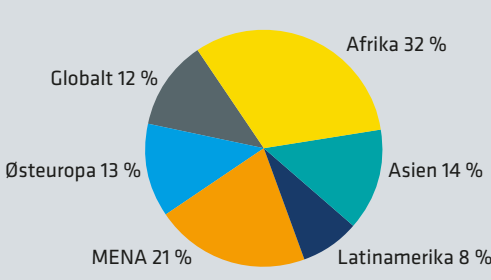
Indsatser 2022 MENA – fordelt på lande

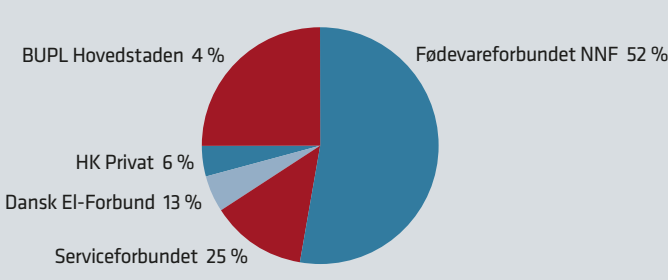
Indsatser 2022 Østeuropa – fordelt på lande

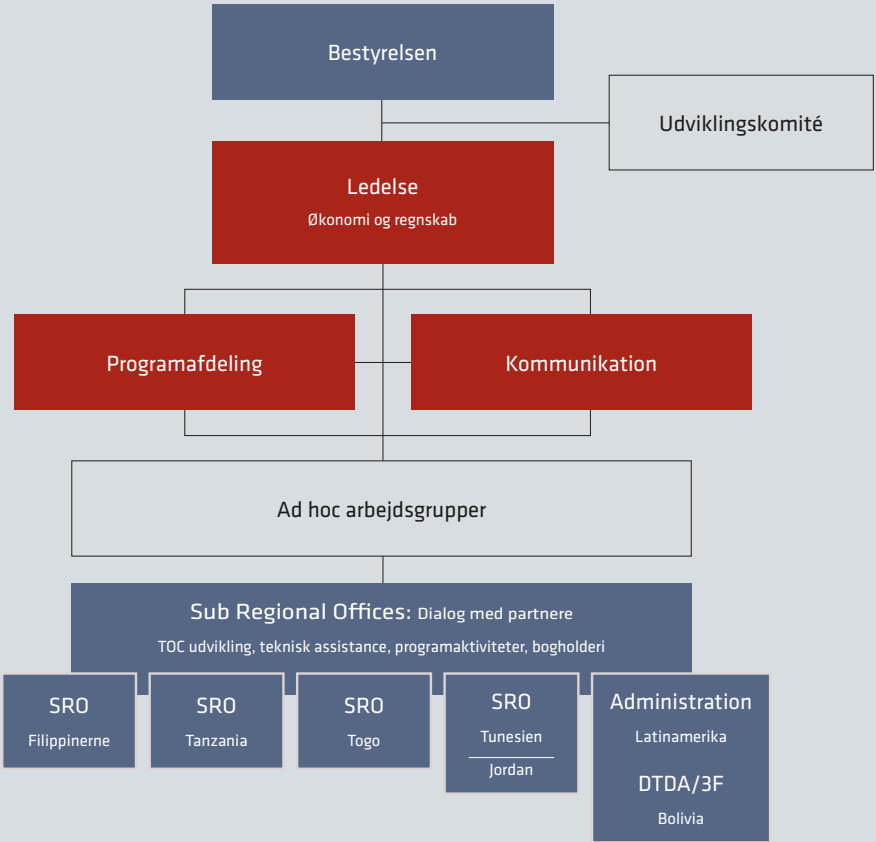
Indsatser 2022 – fordelt på verdensdele

Solidaritetsprojekter fordelt på danske samarbejdspartnere

ORGANISATION

DANSKE SAMARBEJDSPARTNERE

Faglige organisationer	Andre		
3F	Farmakonomforeningen	Dansk Industri (DI)	Mercantec
BAT-Kartellet	FH	Dansk Initiativ for Etisk	PlanBørnefonden
Blik- og Rørarbejderforbundet	Fødevareforbundet NNF	Handel (DIEH)	Roskilde Universitet (RUC)
BUPL	HK	Divérs	Sex og Samfund
Dansk El-Forbund	Kost- og ernæringsforbundet	GAME	Techcollege
Danmarks Lærerforening	PROSA	HEG –Himmerlands Erhvervs- og Gymnasieuddannelser	TEC – Technical Education Copenhagen
Dansk Metal	Serviceforbundet	Dansk Maskinhandlerforening	TEKNIQ Arbejdsgiverne
Dansk Sygeplejeråd	Socialpædagogerne	Den Jydsk Haandværkerskole	Ungdomsbureauet
FOA – Fag og Arbejde	Uddannelsesforbundet		

Unge, engagement og organisering

Ulandssekretariatets stand på DM i Skills var populær. Foto: Ulandssekretariatet

● To piger i 14-15-årsalderen er dybt koncentrerede – lukker støjen fra de andre stande ude. De flytter hænderne hurtigt, skærer klipklappen til, spilder lidt af limen, da de presser plastikstykket fra den nu forhenværende sandal mod det sorte dæk. Pigerne løfter hænderne i jubel, idet de er færdige. De har netop slået rekorden i at lappe et dæk *Tanzania style* på Ulandssekretariatets stand ved DM i Skills 2022

i den vestsjællandske by Høng. Landbrugsmaskinmekanikeren Jeppe, som selv har prøvet udfordringen midt i Tanzanias *bush* under et praktikophold i landet, nikker anerkendende, mens han skriver rekorden op på en tavle.

Standen, som vi delte med Dansk Maskinhandlerforening, trak hundredvis af unge til i løbet af de tre dage, som DM i Skills varede. Det var samtidig kulminationen på Ulandssekretariatets store kampagne, "Verden som Læreplads", der

turnerede på fem erhvervsskoler i april. Under overskriften "Prøv dit fag af i verden" kunne de unge gennem virtual reality-briller prøve, hvordan praktik i et udviklingsland føles, hvad enten man er elektriker, SOSU-assistent eller mekaniker. Undervejs fortalte Jeppe, sammen med fem andre unge landbrugsmaskinmekanikere, om alt det fantastiske, de havde lært om deres fag, sig selv og verden under praktikopholdet i Tanzania.

Synergi og kongresser

Det var vel Ulandssekretariatets nok mest ambitiøse kampagne til dato, finansieret af Danidas oplysningsbevilling. Kampagnen har været med til at udbrede engagement og opbakning til det danske udviklingssamarbejde, den har understøttet fagbevægelsens mål om at gøre erhvervs- og professionsuddannelser mere attraktive, og den fungerer som en kommunikationsplatform for GLOBUS (se s. 28-29) – den nye pulje som Ulandssekretariatet forvalter – og som blandt andet sender danskere under uddannelse i praktik i udviklingslande.

Kampagnen fik yderligere luft under vingerne, da vi i 2022 har været velsignet af mange kongresser i forbundene. Gennem efteråret deltog vi i Socialdemokratiet, FH, Dansk EI-Forbund, Blik & Rør og BUPL's kongresser. Vi var også en del af udstillings-teltet "Verdensmål i Hænderne" på Ungdommens Folkemøde, hvor Tanzania-lærlingene og dæk-lapningen igen var et tilløbsstykke. De gode erfaringer medfører, at vi i 2023 igen deltager på DM i Skills og Ungdommens Folkemøde og udvider vores samarbejde med uddannelsesinstitutionerne.

Tv-serie nåede bredt ud

2022 bød også på premieren på vores tv-serie "Gæstearbejderne - på job i et uland", som viser, hvordan fire danskere med hvert deres fag (pædagog, bager, elektriker og skraldemand) tackler en arbejdsuge i Tunesien og Jordan. Serien, som er finansieret af Dansk-Arabisk Partnerskabsprogram, blev vist i fem 28-minutters afsnit på TV Syd og på TV2 Øst, og i 2023 bliver den sendt på de øvrige regionale TV2-stationer. Seerne tog godt imod serien, og for os i Ulandssekretariatet var det en unik mulighed for at vise problematikker såsom arbejdsvilkår og kvinde-rettigheder i Mellemøsten i bedste sendetid.

Samarbejdet med 3F og DI

Ulandssekretariatet og vores partnere i Arbejdsmarkeds-kon-sortiet, 3F og Dansk Industri, afsluttede i 2022 en fireårig strategisk samarbejdsaftale med Danida og tog fat på den næste, som løber til og med 2025. Samarbejdet har – også på kommunikationssiden – ført stærke resultater med sig, som du kan læse mere om på vores fælles hjemmeside www.sdg8.dk og i publikationen "Verdensmål i Arbejde" (se boks).

LÆS MERE

Læs, hvordan vores samarbejde med 3F og Dansk Industri bidrager til økonomisk vækst og ordentlige job.

MEDIEDÆKNING

TV SYDGLOBALNYTTV2 ØSTINDUSTRIENS UDDANNELSER
BØRN & UNGETUDCN NEWSLETTERTHE VOICEMASKINBLADET
FHDANSK METALFØDEVAREFORBUNDET NNFAGBLADET 3F
BLIK&RØRARBEJDERFORBUNDET SN.DKLOKALTINDBLIK.DK
VEJLE AMTS FOLKEBLADTRAKTORTECHELEKTRIKEREN

SE FILM

Hør Tanzania-lærling Jappes historie og anbefaling om at tage praktik i et udviklingsland.

Støtte til verdens brændpunkter

● 2022 blev et år præget af konflikter og krig, som også kom tæt på vores egen hverdag – og det på et tidspunkt, hvor arbejdsmarkedet rundt om i verden stadig var dybt påvirkede af coronapandemiens hærgen. I solidaritetens navn støtter dansk fagbevægelse forbund og kollegaer rundt om i verden.

Julehjælp til ukrainske familier

HK Privats ansatte donerede deres julegaver til hjælp i det krigshærgede Ukraine. 21.300 kroner blev sendt afsted og uddelt via fagbevægelsen i Zaporizjzja. Det rækker til 300 nødhjælpspakker med 8 kg mad. I hver nødhjælpspakke var basale fødevarer såsom ris, pasta, boghvede, madolie, konserver og lidt chokolade og kager.

HK Privats ansatte donerede deres julegaver til fødevarehjælp til Ukraine. Foto: FPU

Opbakning til demokratiforkæmpere i Myanmar

I Myanmar nærmede situationen sig i løbet af 2022 desperat. Siden militærkuppet 1. februar 2021 har fagbevægelsen kæmpet for at genetablere demokrati og været med til at organisere den civile ulydighedsbevægelse, som har protesteret mod militærdiktaturet. Militærregimet har slået ekstremt hårdt ned på enhver form for opposition. Tusindvis er blevet dræbt, og mange fagforeningsaktive er blevet arresteret, mens fagbevægelsens ledere har måttet gå under jorden. Fødevareforbundet NNF støttede i 2022 med bl.a. advokatbistand, førstehjælpsæt og sikre opholdssteder til forfulgte fagforeningsledere. Serviceforbundet støttede desuden arbejderne i Myanmar energisektor, så de kunne få medicin og basal fødevarehjælp.

Støtte til fagligt aktive unge i Jordan

Dansk EI-Forbund har siden 2017 støttet det jordanske el-forbund, The General Trade Union for Electricity Workers in Jordan (GTUEWJ), og startede i 2022 et nyt solidaritetsprojekt op, som støtter opbygningen af en aktiv ungdomsafdeling i det jordanske el-forbund.

”Det er afgørende vigtigt, at vi får unge engageret i fagligt arbejde, så der også er nogle, der kan og vil kæmpe for arbejdstagerrettigheder i fremtiden,” siger forbundsrådgiver i Dansk EI-Forbund, Jørgen Juul Rasmussen.

Dansk EI-Forbund støtter opbygningen af en aktiv ungdomsafdeling i det jordanske el-forbund. Foto: Malek Mahafza

Som et led i solidaritetsprojektet tog repræsentanter fra DEF Ungdom i december 2022 til Jordan for at dele erfaringer og viden med de nyvalgte medlemmer af ungdomsforbundet i Jordan.

Ny generation af faglige ledere i Colombia

Fødevareforbundet NNF har siden 2019 støttet det colombianske fødevareforbund, SINALTRAINAL. Colombia er et af verdens farligste lande at være fagligt aktiv i. Mens projektet har stået på, er en af SINALTRAINAL's tillidsmænd blevet dræbt, og SINALTRAINAL har flere gange modtaget dødsstruer. På trods af de brutale forhold er det blandt andet lykkedes at uddanne 50 nye faglige ledere og tillidsmænd, give 1700 fagligt aktive undervisningssessioner, sikre en overenskomsttaftale på en af de største fødevarevirksomheder samt at genoplive fagbladet ”Lucha Obrera”.

Fødevareforbundet NNF støtter arbejderne i Colombias svine sektor. Foto: Jørgen Laurvig

Frisørkooperativ producerede håndsprit i Niger

I Niger støttede Serviceforbundet et frisørkooperativ, som under pandemien producerede håndsprit og -sæbe. Støtten har medvirket til at bremse coronaspredning og sikret frisørerne en indtægt. Med støtten har frisørkooperativet produceret 4000 l. håndsæbe og 2000 l. håndsprit. Sæben og håndspritten er blevet leveret til 782 særligt udsatte arbejdspladser til gavn for arbejdere og kunder i den uformelle økonomi og servicesektoren.

Læring gennem leg i Bangladesh

Med støtte fra BUPL Hovedstaden har ansatte på en førskole i Bangladesh fået nye redskaber til at lære fra sig gennem leg. Støtten har også sikret billedbøger, rent drikkevand og madpakker til sultne munde samt løndækning til lærere under coronapandemien, hvor elevernes forældre havde svært ved at betale skolepenge.

Ny pulje giver lærlinge verden som læreplads

● Danske SOSU-elever skal i 2023 i praktik på et hospital i Lesotho, mens lærerstuderende, elektriker-, smede- og mekaniklærlinge skal prøve deres fag af i Tanzania. De unge rejser ud i verden med støtte fra GLOBUS, en ny Danida-pulje, som Ulandssekretariatet har fået til opgave at forvalte i samarbejde med Center for Kirkeligt Udviklingssamarbejde.

"GLOBUS gør det muligt for unge mennesker – også dem på erhvervs- og professionsuddannelser – at engagere sig i verden og det danske udviklingssamarbejde. Det styrker deres faglighed og modenhed og viser både dem selv og andre, at de med deres danske uddannelse har en masse at bidrage til verden med," siger formand for Ulandssekretariatet Bente Sorgenfrey.

GLOBUS står for Globalt engagement, Uddannelse og Samarbejde, og puljen har til formål at øge engage-

mentet i udviklingssamarbejdet og FN's Verdensmål blandt danskere under uddannelse.

GLOBUS uddeler hvert år lidt over 15 millioner kr. Erhvervsskoler, professionshøjskoler og andre aktører som fagforbund, virksomheder og organisationer kan søge midler fra GLOBUS til blandt andet at sende elever og studerende på studie- og praktikophold i udviklingslande. Desuden støttes såkaldte cirkulære projekter – eksempelvis renovering og forsendelse af brugt kvalitetsudstyr, der kan bidrage til bæredygtig udvikling.

Engagerer unge og styrker fagligheden

Ulandssekretariatet har selv erfaring med at sende danske unge i praktik i udviklingslande. Vi har tidligere sendt blandt andet VVS-lærlinge og administrationsbachelorer afsted. Senest har et hold lærlinge fra landbrugsmaskinmekaniker-uddannelsen på HEG i Aars været i praktik i Tanzania.

Erfaringerne viser, at danske unge fra erhvervs- og professionsuddannelserne har en masse at bidrage med ude i verden. De løser konkrete problemer og kan være med til at opkvalificere lokale kolleger. Med hjem tager de til gengæld en evne til at tænke ud af boksen, arbejde selvstændigt og ikke mindst en faglig selvtillid og tro på, at de kan gøre en forskel.

Samtidig kan muligheden for praktik i verden bidrage til at gøre uddannelserne mere attraktive for de unge. På erhvervsskolen HEG i Aars har lærlingeuddannelserne betydet, at ansøgstallet til netop landbrugsmaskinmekaniker-uddannelsen er steget markant.

Det er erfaringer som disse, der gør, at Ulandssekretariatet har påtaget sig opgaven som puljeforvalter. Ved at sende danske unge på faglige ophold i udviklingslande kan vi rykke ved udviklingen både ude og hjemme.

SOSU'er til Lesotho og smede til Tanzania

En af de skoler, der i 2022 har fået støtte fra GLOBUS-puljen, er Mercantec i Viborg. I sommeren 2023 sender de to smede-lærlinge i praktik i Tanzania, hvor Ulandssekretariatet har hjulpet med at finde lokale praktikvirksomheder. Dansk Metal er involveret som dansk partner i projektet.

"Vi har ikke tidligere haft elever i udviklingslande, men som verdensmålsskole er det noget, vi rigtig gerne vil kunne tilbyde. GLOBUS-puljen er en god mulighed for at komme i gang med det," siger international koordinator på Mercantec Karsten Therkildsen.

SOSU Syd i Aabenraa har også fået støtte. Til foråret sender de tre elever til Lesotho for at arbejde på et hospital.

"Vi håber, det kan blive en øjenåbner for vores elever at komme ud til et land, hvor meget vil være anderledes, end de er vant til – og hvor man arbejder under helt andre vilkår. Jeg tror også, at de i nogle tilfælde vil opleve, at de lokale er foran med innovative løsninger. Så vi kommer også til at lære noget af dem," siger efteruddannelseschef på SOSU Syd Vinnie Lerche.

Ulandssekretariatet klar til at rådgive

Uddannelsesinstitutioner kan søge GLOBUS selv eller i samarbejde med organisationer, virksomheder, fagforbund eller andre aktører. Ulandssekretariatet rådgiver løbende og kan også hjælpe med at finde praktikvirksomheder og andre relevante partnere ude i verden.

GLOBUS har ansøgningsfrist to gange årligt: 1. marts og 1. september.

Læs mere på www.globuspuljen.dk

GL-BUS

LÆS MAGASIN

Bliv inspireret af lærlinge og elevers praktikoplevelser i udviklingslande.

Man kan bl.a. søge støtte til at sende elever og studerende på studie- og praktikophold i udviklingslande. Foto Emil Hougaard Bertelsen

ANSØG HER

FOTO EMIL HOUGAARD BERTELSEN

Læs retningslinjerne og søg støtte fra GLOBUS-puljen

Oversvømmelser er varsel om et forvandlet arbejdsmarked

● Juni måneds monsunregn i Pakistan plejer at være kraftig. I 2022 var den dødbringende. Regnen varede langt ind i september og oversvømmede enorme landområder. FN anslår, at 33 millioner mennesker (indbyggertallet er 231 millioner) er berørt af oversvømmelserne, og omkring 1.700 mennesker menes omkommet. Otte millioner har mistet deres hjem. Der er tale om en humanitær krise,

en sundhedskrise – og formentlig en klimakrise. Den ekstremt kraftige regn kom efter en periode med hedeølger og ekstraordinært høje temperaturer. Ifølge forskerne gør klimaforandringerne disse hændelser 30 gange mere sandsynlige nu og i fremtiden, end de har været før.

Enorme oversvømmelser ramte i sommeren og efteråret 2022 Pakistan. Foto: PWF

Fagbevægelsen støtter ofrene

Generalsekretæren for Ulandssekretariatets partner i Pakistan, hovedorganisationen PWF (Pakistan Workers Federation), Chadhry Muhammad Yaseen, kalder oversvømmelserne ”et klart signal, om, at vi må gøre noget” og nævner, at Pakistan er et af de lande i verden, som på langt sigt vil blive hårdest ramt af klimaforandringerne.

På den korte bane har PWF med støtte fra Ulandssekretariatet hjulpet ofre for oversvømmelserne i to af de værst ramte provinser, Sindh og Balochistan. Her har hovedorganisationen uddelt nødhjælp med basal

fødevarerhjælp såsom mel, olie, sukker, ris og linser. PWF har desuden afholdt informationsmøder om, hvordan indbyggerne kan håndtere den akutte situation, men også hvordan de bedre kan forberede sig på og tackle oversvømmelser i fremtiden.

Understøtter grøn og retfærdig omstilling

På den lange bane har hovedorganisationen fokus på, hvordan fagbevægelsen bedst kan støtte arbejderne i landet, som både bliver berørt af vildt vejr og af hele den store omstilling, som arbejdsmarkedet står overfor i forbindelse med overgangen til klimavenlig produktion.

Chadhry Muhammad Yaseen forklarer, at hovedorganisationen er gået i gang med at etablere netværk med privatsektoren, uddannelsesinstitutioner, andre civilsamsfundsorganisationer og regeringen. Hovedorganisationen har desuden lavet et studie af den grønne omstilling i Pakistan, som blandt andet kortlægger, hvilke grønne initiativer Pakistan allerede har taget.

Informationsmøde for indbyggere ramt af oversvømmelserne i Sindh-provinsen. Foto: PWF

Job forsvinder, job bliver skabt

Den grønne omstilling indebærer store samfundsforandringer, som vil gribe ind i millioner og atter millioner af menneskers liv. En lang række job vil forsvinde, for eksempel i kul- og anden sort energiproduktion. Dertil kommer job, som vil blive erstattet af andre, og endelig giver den grønne omstilling også mulighed for at skabe helt nye grønne job. Det er klart, at arbejdstagere – og dermed fagbevægelsen – overalt vil opleve disse forandringer, og PWF mener derfor selvsagt, at den grønne omstilling ikke kan ske uden inddragelse af arbejdstagerne.

”I øjeblikket findes der ikke solid forskning, som kan pege på, hvilke af disse job, der vil forsvinde eller blive omlagt i Pakistan – eller hvor nye skal findes. Det skal vi have,” siger Chadhry Muhammad Yaseen:

”I øjeblikket arbejder vi sammen med forbundene i PWF om at finde ud af, hvordan de arbejdere, som kommer til at miste deres job, kan omskoles til den grønne økonomi.”

Faglige uddannelser er afgørende for omstillingen

Ulandssekretariatet kapacitetsopbygger fagbevægelsen i de lande, vi arbejder i, så forbundene bedre kan hjælpe arbejderne igennem de store forandringer, som arbejdsmarkedet står overfor i forbindelse med den grønne omstilling. Det sker blandt andet ved at understøtte erhvervsuddannelser af høj kvalitet, da nye grønne teknologier kræver både flere og dygtige faglærte. Samtidig har fagbevægelsen en

Poser med fødevarerhjælp bliver uddelt i Balochistan-provinsen, som blev hårdt ramt af oversvømmelserne. Foto: PWF

kæmpe opgave at varetage for alle de arbejdere, der kommer til at miste deres job. Her er en af løsningerne opkvalificeringskurser, der gør det muligt for de berørte at finde nye, ordentlige job.

Derudover har Ulandssekretariatet – også når det gælder grøn omstilling – et stort fokus på arbejderne i den uformelle økonomi. Her er det blandt andet vigtigt at understøtte, at nye grønne job bliver skabt i den formelle økonomi med rimelige løn- og arbejdsvilkår.

Ulandssekretariatet arbejder pt. sammen med ILO om at kortlægge gode erfaringer fra fagbevægelsens arbejde med at understøtte grøn og retfærdig omstilling, som kan bruges som inspiration og guide for andre.

Få verden som læreplads

Ulandssekretariatet er blevet medforvalter af Danida-puljen GLOBUS, hvor uddannelsesinstitutioner og civilsamfundsorganisationer bl.a. kan søge støtte til at sende unge på praktik- og studieophold i udviklingslande.

LÆS MERE PÅ GLOBUSPULJEN.DK

